МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

Матеріали
ІІ Міжнародної науково-практичної конференції

“ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ”

10 жовтня 2024 р.

Київ
2024

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Голова оргкомітету:
Гончаренко Михайло Федорович – віцепрезидент Міжрегіональної Академії управління персоналом, д-р екон. наук, проф.

Заступники голови:
Семенець-Орлова Інна Андріївна — директор Навчально-наукового ін-ту управління, економіки та бізнесу, д-р наук з держ. упр., проф.;
Каліна Ірина Іванівна — заступник директора Навчально-наукового ін-ту управління, економіки та бізнесу, д-р екон. наук, проф.

Члени оргкомітету:
Дацій Олександр Іванович — завідувач кафедри маркетингу ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;
Братусь Анна Анатоліївна — завідувач кафедри економіки та управління бізнесом ННІУЕБ, д-р екон. наук, доц.;
Дмитренко Геннадій Анатолійович — завідувач кафедри управління персоналом та економіки праці ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;
Скиба Ганна Іванівна — завідувач кафедри обліку і оподаткування Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу, канд. екон. наук, доц.;
Кришталь Галина Олександрівна — завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;
Кривоберець Марина Миколаївна — завідувач кафедри організації туристичної діяльності ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.;
Мазур Юлія Володимирівна — декан ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 11 від 30.10.24)

II Міжнародна науково-практична конференція "Інноваційні методи управління економікою в умовах цифровізації бізнесу": зб. матеріалів конференції (м. Київ, 10 жовтня 2024 р.) / ред. кол.: І. А.Семенець-Орлова (гол. ред.), І. І.Каліна (заст. гол. ред.), Ю. В. Мазур (упоряд. і відп. ред.) та ін. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2024. 594 с.

ISBN 978-617-02-0406-6 (електронне видання)

Для науковців, представників бізнесу та здобувачів вищої освіти.

Тексти тез надано в авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст публікацій, а також добір, точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей.

ISBN 978-617-02-0406-6

© Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2024

Степанюк Елеонора Євгеніївна, Мельник Богдан Юрійович
Вплив та можливості соціальних мереж на поведінку споживача 478

Стороженко Андрій Валерійович
Роль страхування у соціальному захисті населення в період війни в Україні 481

Сухий Дмитро Володимирович
Цифрове управління публічними послугами: інновації та їхній вплив на ефективність 483

Табаченко Даніл Аркадійович
Інноваційні методи управління в сфері туристичної діяльності 485

Танцюра Вадим Леонідович
Питання релокації бізнесу у повоєнній економіці 487

Тарасов Сергій Юрійович, Кривоберець Марина Миколаївна
Культура експериментів та інновацій: підходи до впровадження змін у сучасному бізнесі 492

Телендій Андрій Андрійович
Цифрове лідерство в бізнесі: прийняття рішень у середовищі, що швидко змінюється 495

Тищенко Олег Вікторович
Роль програмного забезпечення в оптимізації бізнес-процесів в умовах цифрової трансформації 497

Тімко Наталія Іванівна
Особливості курсоутворення в Україні в умовах воєнного стану 499

Тітова Марина Миколаївна, Кришталь Галина Олександрівна
Застосування digital-інструментів в управлінні процесом фінансового планування на підприємстві 502

Тіщенко Євген Олександрович
Цифровізація процесу організації управління проєктними ризиками 504

Толмачов Олексій Анатолійович, Коробко Сергій Вікторович
Проблеми реформування публічного управління у сфері громадського здоров'я 507

Третякова Алевтина Ігорівна
Інноваційні методи управління економікою в умовах цифровізації бізнесу 510

Трофімчик Павло Іванович
Покращення ефективності місцевого самоврядування як складова децентралізації 513

Ушакова-Кирпач Ірина Михайлівна, Балабан Уляна Володимирівна
Використання систем машинного навчання у торгівельних процесах 516

ТРОФІМЧИК Павло Іванович
здобувач 3 рівня (доктор філософії)
Кафедра Публічне адміністрування
ПрАТ "ВНЗ "Міжрегіональна Академія управління персоналом"
http://orsid.org/0009-0006-6551-3407

ПОКРАЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Після революції гідності Україна почала активну реформу децентралізації, метою якої є розвиток України за рахунок проведення змін у адміністративно-територіальному устрою та перерозподілом повноважень і функцій між центром і місцевими органами влади. Ця реформа вважається найуспішнішою серед українських реформ, що підтверджується соціологічними дослідженнями, визначено Європарламентом у резолюції від 11 лютого 2021 року.

Україна є аграрною країною, яка має розвинений продовольчий комплекс, що може забезпечити своє населення харчовими продуктами повною мірою и виконувати експорт низки товарів агропродукції на міжнародні ринки. До повномасштабної війни Україна за обсягами експорту входила до п'ятірки найбільших експортерів зернових у світі, експортували — від того, що виробляли, внутрішнє споживання зернових становило лише 20–25 %. Україна постачала 10% світового експорту пшениці, понад 14 % кукурудзи і понад 47% соняшникової олії. Наразі завдяки допомозі партнерів Україна залишається ключовим постачальником на світових ринках зерна та соняшникової олії, з часткою понад 10 % міжнародної торгівлі. У 2023 р. експортовано 16,1 млн т пшениці до 65 країн, 26,2 млн т кукурудзи до 80 країн і 5,7 млн т соняшникової олії до 130 країн світу [1; 3].

Військові дії широкомасштабної агресії російської федерації проти України, значно вплинули на продовольчої безпеку в Україні за рахунок порушення логістичних ланцюгів, зруйнування інфраструктури, господарств та виробництв, зменшенням земель, що придатні до оброблення. В Україні 25 % сільськогосподарських домогосподарств зупинили або зменшили обсяги виробництва продукції через війну, у прифронтових областях — 38 % [8].

Війна визвала масову міграцію населення України, за підрахунком уряду станом на червень 2022 рік близько 7000 із 170 000 національних і місцевих державних службовців виїхали за кордон, 7400 опинились в окупації, велика частина мігрувала в межах України (National Agency of Ukraine on Civil Service, 2022; National Recovery Council, 2022), змінилось фактичне населення громад, тому рівень укомплектованості кадрами сильно відрізняється від рівня 2021 року [7].

Як зазначено у OECD (2023), Відбудовуємо Україну через зміцнення регіонального та муніципального управління, OECD Publishing, серед муніципалітетів, опитаних у 2021 році, 72 % повідомили, що вони мають достатньо персоналу для виконання своїх обов'язків. Проте між типами муніципалітетів спостерігалися відмінності: 83 % міських муніципалітетів повідомили, що вони мають достатньо персоналу, порівняно з 73 % селищних муніципалітетів і лише 62 % сільських муніципалітетів. Однією з причин цієї невідповідності може бути те, що міським муніципалітетам легше, ніж сільським, залучати персонал із відповідною кваліфікацією, і вони мають більший резерв талантів, ніж їхні колеги з нижчою щільністю населення [7].

В умовах війни для підтримки та розвитку громад необхідно вміння в повному обсязі використовувати отримані за рахунок перерозподілу повноважень нові можливості органів місцевого самоврядування, але місцеве керівництво часом просто не розуміють, як цим розпорядитися, людей, які би мали потрібні знання не вистачає. Громади не мають адміністративної спроможності використовувати повноваження, що отримали під час децентралізації, ефективно та в повному обсязі. Це можливо лише за наявністю достатньої кількості працівників, які мають необхідну підготовку та навички для надання потрібних послуг, а також чітке розуміння місцевою владою механізмів та процесів реалізації нових повноважень. Якщо проаналізувати наукову доповідь "ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ І ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИКИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ" Національного інституту стратегічних досліджень можна зробити висновок що дане питання більш гостро стосується перш за все малих громад, що цілком співпадає з опитуванням яке проводив ЄС OECD (2023), Відбудовуємо Україну через зміцнення регіонального та муніципального управління, OECD Publishing, серед муніципалітетів [2; 6; 7].

Розуміючи це питання Кабінет Міністрів України при розробці плану заходів на 2021–2023 роки з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки передбачив заходи щодо підвищення інвестиційної привабливості територій та забезпечення підтримки залучення інвестицій, розвиток людського капіталу, удосконалення механізмів фінансової підтримки розвитку регіонів та територіальних громад. Також було передбачено заходи щодо ефективності органів місцевого самоврядування та органів державної влади, зокрема розроблено та впроваджено короткострокові програми та модулі до професійних (сертифікатних) програм підвищення кваліфікації посадових осіб з питань аналізу та інтерпретації статистичних та просторових даних за допомогою сучасного програмного забезпечення [5].

Для покращення механізмів взаємодії між гілками влади **Кабінет Міністрів ухвалив постанову, якою затвердив положення про Єдину інформаційну систему Національної програми інформатизації**, що дає змогу швидше впроваджувати цифрові технології, інформаційно-комунікаційні системи, засоби інформатизації, а також підвищувати кіберзахист критичної інформаційної інфраструктури. Завдяки Єдиній інформаційній системі держоргани та органи місцевого самоврядування зможуть швидше комунікувати один з одним та ухвалювати ефективні рішення [4].

Висновок. Досвід країн з розвинутої демократією вказує що розвиток інтелектуального капіталу та місцевого самоврядування має суттєвий вплив на формування громадянського суспільства, сприяє розбудові промисловості. Забезпечення достатнього потенціалу органів самоврядування в частині наявності людських ресурсів, навичок і досвіду персоналу, а також механізмів керування є вирішальним моментом в подальшому встановленню децентралізації, що своєю чергу прияє розвитку фінансової спроможності ОТГ, має позитивний вплив на економіку регіону та країни в цілому. В реаліях війни коли гостро постає питання нестачі персоналу для збереження та розвитку досягнень децентралізації державі необхідно всебічно допомагати органам місцевого самоврядування в зростанні у професійному та адміністративному ракурсі, щоб вони могли максимально ефективно використовувати свої повноваження для соціального, економічного, технічного розвитку громади. Ця допомога повинна бути структурована та будуватись на вивчанні стратегічних питань, які вимагають від органів місцевого самоврядування високого рівня професійного адміністрування перш за все з точки зору чіткості оцінки питання. Коректність оцінки дасть змогу виявити прогалини у знаннях чи навиках адміністрації ОТГ, на підставі чого будуть розроблятись необхідні кроки для підвищення професійного потенціалу.

Тому для підтримки економічного розвитку регіонів необхідно покращення професійного росту органів місцевого самоврядування, а саме:

Виконувати постійний моніторинг стратегічних питань ОТГ перш за все від сторонніх суб'єктів в частині "коректність оцінки питання — повнота вирішення", створити базу питань та відповідей, основних алгоритмів дій;

Створити спеціальну групу для оцінки можливих дії, до якої може звертатись ОТГ за допомогою оцінки та вирішення питань, отримання додаткових знань. Також ця група повинна розробити стратегію навчання для адміністрації громад з урахуванням типу ОТГ (наприклад, сільськими, селищними, міськими);

Сприяти та просувати спільному використанню адміністративних та людських ресурсів, обміну досвідом між громадами шляхом створення професійних регіональних об'єднань;

Всебічне впровадження цифрові технології в органи місцевого самоврядування та інші гілки влади.

Література

1. Загроза продовольчій безпеці світу / Міністерство закордонних справ України. 2023. 23 листопада. URL: https://mfa.gov.ua/zagroza-prodovolchij-bezpeci-svitu
2. *Західна О. Р., Жовтяк К. В.* Бюджетна децентралізація в Україні, її особливості та сучасний стан: *Науковий погляд: економіка та управління*. 2019. № 4 (66). С. 111–118: DOI: https://doi.org/10.32836/2521-666X/2019-66-15
3. На розмінованих землях України вже можна виростити 1 млн т зерна / *Прес-служба Апарату Верховної Ради України*. 2024. 17 січ. URL: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/245689.html

4. Пришвидшуємо цифровізацію: Уряд підтримав положення про інформсистему Нацпрограми інформатизації. URL: https://thedigital.gov.ua/news/prishvidshuemo-tsifrovizatsiyu-uryad-pid...
5. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки: Постанова від 5 серпня 2020 р. № 695, м. Київ Кабінету міністрів України: Про затвердження Державної страт... | від 05.08.2020 № 695 (rada.gov.ua) (дата звернення 15.05.2024 р.)
6. *Шевченко О. В., Романова В. В., Жаліло Я. А.* та ін. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні / за наук. ред. д-ра екон. наук Я. А. Жаліла. Національний ін-т стратегічних досліджень: Київ : НІСД, 2020. 153 с. ISBN 978-966-554-344-2
7. OECD (2023), Відбудовуємо Україну через зміцнення регіонального та муніципального управління, OECD Publishing, Paris, https://doi.org/10.1787/a5a7939d-uk
8. Ukraine: Impact of the war on agriculture and rural livelihoods in Ukraine. Findings of a nation-wide rural household survey, December 2022. FAO. URL: https://doi.org/10.4060/cc3311en

УШАКОВА-КИРПАЧ Ірина Михайлівна
канд. екон. наук, викладач ЦК товарознавства та підприємництва
Кропивницького фахового коледжу харчування та торгівлі

БАЛАБАН Уляна Володимирівна
студентка
Кропивницького фахового коледжу харчування та торгівлі

ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ МАШИННОГО НАВЧАННЯ У ТОРГІВЕЛЬНИХ ПРОЦЕСАХ

Штучний інтелект створив нові можливості для розвитку світової торгівельної індустрії. Серед його потужних інструментів виділяють машинне навчання (Machine Learning) як галузь штучного інтелекту, що фокусується на розробці алгоритмів і статистичних моделей, які дозволяють комп'ютерам навчатися, спираючись на дані, робити прогнози або приймати рішення [1].

Машинне навчання (ML) та штучний інтелект (AI) сьогодні активно використовують у більшості сфер нашого життя — від фінансів, медицини та виробництва до освіти, маркетингу та сфери транспортних послуг. У сфері торгівлі з їх допомогою, наприклад, можна автоматизувати багато рутинних задач, підвищити ефективність процесів, покращити обслуговування клієнтів, розробити нові товари та послуги, видати корисні рекомендації на основі аналізу величезних масивів даних тощо. Компанія Uber для оптимізації розподілу своїх водіїв використовує ML для прогнозування попиту на поїздки, а компанія Walmart, з метою оптимізації своїх запасів та виробництва, вико-